

بخش مهم دیگر نیز در آمد حاصل از سود و بهره سرمایه‌گذاری‌ها یا اوراق قرضه‌ای است که در اختیار شهرداری است. علاوه بر مواردی که اشاره شد سرفصل‌های دیگری هم در درآمدهای غیر مالیاتی این شهرداری‌ها قرار می‌گیرد که البته حجم چندانی ندارد، درآمدهای حاصل از جرائم، مجازات به نسبت سایر درآمدها سهم کمتری داشته و به‌طور مثال در شهر شیکاگو تنها ۵ درصد از منابع شهرداری را در سال ۲۰۱۵ تأمین خواهد کرد. نکته مهم در این بخش این است که تمرکز شهرداری‌ها در درآمدهای غیر مالیاتی مخصوصاً در بخش اعطای مجوزها و پروانه‌های کاری و ساخت‌وساز، روی اثربخشی تعرفه‌ها و هزینه‌های ایجادشده برای مردم است نه صرفاً درآمدزایی برای شهرداری، یعنی تعرفه‌های اعطای مجوز و پروانه به نحوی تعیین می‌شود که امکان اعمال سیاست‌ها کلان‌شهری در این پروژه‌ها باشد و اگر فعالیتی در راستای سیاست‌ها بوده، منافع اجتماعی هم دارد، سریع‌تر و با هزینه کمتر مجوز بگیرد و اگر عکس این بود به نحو دیگر و با هزینه بیشتری کار انجام شود. در مورد جرائم نیز، از جمله تخلفات ساختمانی و... تأکید بر بازدارندگی جرائم است نه درآمدزایی آن‌ها برای شهرداری چون در صورتی که مورد دوم یعنی درآمدزایی محور باشد شهرداری ترجیح خواهد داد تخلفات بیشتری صورت بگیرد تا درآمدهای بیشتری کسب کند!

درآمد خاص برای هزینه خاص!

یکی دیگر از اقداماتی که برای اثبات در تأمین منابع به کار گرفته می‌شود، اختصاص درآمدهای خاص به هزینه‌های مرتبط و خاص هست، مثلاً در شهرداری‌هایی که مثال زدیم صندوق‌هایی ایجادشده که بعضی درآمدها مستقیماً به آن‌ها واریز شده و در مورد وظیفه همان صندوق هم مورد استفاده قرار می‌گیرد، به‌طور مثال صندوق خودرو و وسایل نقلیه موتوری، به این نحو که درآمدهای حاصل از عوارض و مالیات و جرائم مربوط به خودروها و وسایل نقلیه موتوری و سوخت به این صندوق واریز شده و موجودی آن تنها برای هزینه در زمینه راه‌ها حمل و نقل عمومی و آلودگی‌ها استفاده می‌شود، این کار و شفافیت حاصل از آن، اطمینان و رغبت مردم به پرداخت هزینه‌های تعیین‌شده را بیشتر می‌کند.

درآمدهای بلندمدت برای طرح‌های بلندمدت

آنچه تاکنون گفته شد بیشتر مربوط به درآمدهایی بود که برای هزینه در امور جاری و خدمات اولیه شهرداری‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد، اما یک بخش بسیار مهم که به واسطه اهمیت آن به‌طور مجزا در کنار بودجه جاری شهرداری‌ها می‌آید بودجه‌ای است که صرف توسعه، عمران و پیشرفت شهر خواهد شد. سازوکار این بخش از بودجه شهرداری‌ها و مخصوصاً منابع آن در شهرداری‌ها مختلف شبیه به هم بوده، منابعی که قرار است برای عمران و توسعه شهری به کار گرفته شوند معمولاً از طریق فروش اوراق قرضه، جذب فاینانس و مشارکت بخش خصوصی تأمین می‌شوند، به‌طور مثال در شهر نیویورک یا لندن، شیکاگو، تورنتو و حتی شهرهای توسعه‌یافته‌تر آسیا و آسیای جنوب شرقی مثل سئول، توکیو، پکن، کوالالامپور و... صندوق‌هایی وجود دارد که به‌طور مستقیم اوراق قرضه میان‌مدت و بلندمدت می‌فروشند و شهرداری‌ها را اندازه‌ای و اجرای پروژه‌های بزرگی مثل بزرگراه‌ها، فرودگاه‌ها و... را متناسب با موجودی این صندوق و پیش‌بینی‌شان از وضعیت آن در طول اجرای پروژه، انجام می‌دهند، البته تعیین نرخ‌های سود اوراق و سهام این صندوق‌ها طوری متناسب با وضعیت اقتصادی شهر و کشور تعیین می‌شوند که یک سطح حداقلی از فروش و تأمین منابع را برای شهرداری تضمین کند.

پول خیلی زیاد برای کمی آتش اضافه!

حتماً شنیده‌اید «هرچقدر پول بدهی همان قدر آتش می‌خوری!»، حالا حکایت استفاده از خدمات شهرداری‌ها در شهرهای بزرگ دنیا هم مثل همین ضرب‌المثل ماست، منتهمی با کمی تفاوت! و آن تفاوت هم این است که آنجا برای استفاده کمی بیشتر از خدمات شهری یا به قول ما خوردن چند قاشق اضافه‌تر آتش، باید هزینه‌هایی بسیار بیشتر از هزینه اولیه خدمات یا همان کاسه اول آتش پردازند! در واقع علاوه بر مالیات، بخش مهمی از درآمدهایی که قرار است در امور جاری شهرها هزینه شود از طریق پرداخت هزینه‌ها توسط شهروندان تأمین می‌شود البته با این قاعده که یک سقف استفاده از خدمات مثلاً حمل زباله، شبکه آب‌رسانی و فاضلاب و... تعیین و اشتراک یا ابونمان مشخصی دریافت می‌شود و به ازای استفاده بیش از سقف تعیین‌شده، افراد باید هزینه‌های به نسبت بیشتری را بپردازند. به‌طور مثال در لندن برای حمل زباله‌هایی که اندازه آن‌ها از اندازه عرفی (یک نیلون زباله) بیشتر باشد، هزینه‌های بیشتری گرفته می‌شود که گاهی حتی به ۸۰ پوند هم می‌رسد (چند برابر اشتراک اولیه) البته نکته مهم این است که الگوی محاسبه این هزینه‌های اضافی و تعرفه آن‌ها در سایت‌های مربوط به خدمات شهری شهرداری به‌طور شفاف ارائه شده و مورد قبول همه است.

درآمدهای غیر مالیاتی و جرائم، اثربخش نه درآمدها!

درآمدهای غیر مالیاتی و مجازات و جرائم یکی دیگر از اجزاء منابع درآمدی در شهرداری‌های کارآمد دنیاست، درآمدهای غیر مالیاتی در شهرداری‌های شیکاگو، تورنتو و لندن که چیزی بین هشت تا ۲۰ درصد منابع بودجه سالانه شهرداری را در بر می‌گیرند، شامل در آمد حاصل از اعطای مجوزها و پروانه‌هایی که شهرداری باید برای مردم و صنایع صادر کند، درآمدهای حاصل از تصدی‌گری شهرداری بر بعضی موارد مثل پارکینگ‌ها و غیره، درآمد حاصل از فروش یا اجاره زمین، املاک یا دیگر مواردی که در اختیار شهرداری است و یک

